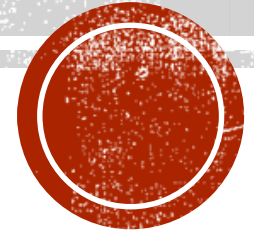

KURUTULMUŞ ÜRÜN TEKNOLOJİSİ

Kurutulmuş Ürün Teknolojisi

Kurutma, besin maddesinin içerdiği suyun kontrollü koşullarda su içeriğinin uçurulması işlemidir. Burada amaç, ürünün raf ömrünü uzatmaktır. Güneş ısısının yanında farklı kaynaklar kullanılarak da kurutma işlemi yapılabilmektedir.

Su besin maddelerinde üç farklı şekilde bulunabilmektedir;

- Bağlı su (monomoleküler yapıda)
- Kapilar su
- Serbest su (multimoleküler yapıda)

Bağlı su, 0°C nin altında donmadan kalabilen sudur, suyun çözgen olarak yararlanılamayan bölümüdür.

Su aktivitesi (a_w);

Gıdalardaki su mikroorganizmaların çoğalabileceği uygun şartları sağlar ve **su aktivitesi** olarak tanımlanır.

Su aktivitesi değerlerine göre besinleri 3 grup altında toplayabiliriz;

- Nemli besinler (0,90-1,00 a_w)
- Orta nemli besinler (0,60-0,85 a_w)
- Düşük nemli besinler (0,60 dan küçük a_w)

Besin maddelerinde bozulmaya neden olan bakteriler, çoğunlukla a_w değeri 0,90 ın üstünde olduğu zaman çoğalabilir. Bazı halofilik bakteriler ise a_w değeri 0,75 e düşene kadar faaliyet gösterebilmektedir.

Kuruma

hızı

- Sabit kuruma dönemi
- Azalan kuruma dönemi

Sabit kuruma; gıda maddesinden suyun uzaklaştırıldığı dönemdir. Gıda maddesindeki su oranı belli bir düzeye inince bu dönem sona erer ve kuruma hızının gittikçe düştüğü **azalan kuruma** dönemi başlar.

Kuruma hızına etki eden faktörler

- Sıcaklık derecesi
- Havanın nemi ve kurutucudaki hızı
- Ürün bileşimi
- Ürün boyutları

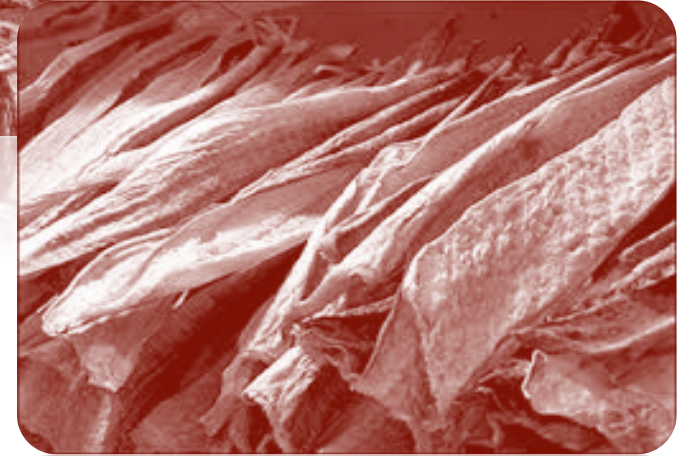
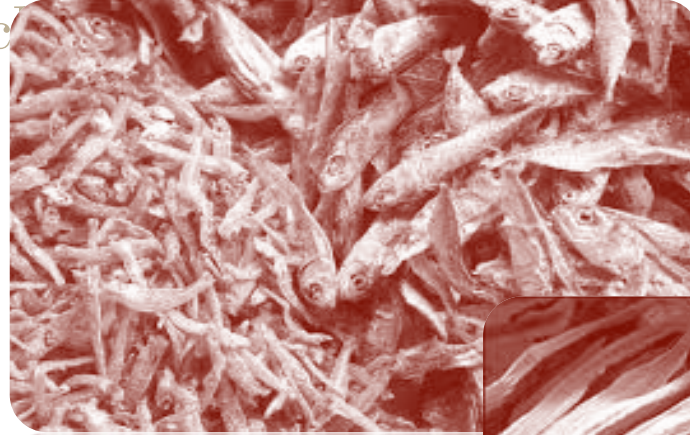
Kurutma

yöntemleri *Doğal yöntemler*

- Açık havada kurutma (Uygun hava sıcaklığı 2°C ile 12°C dir)

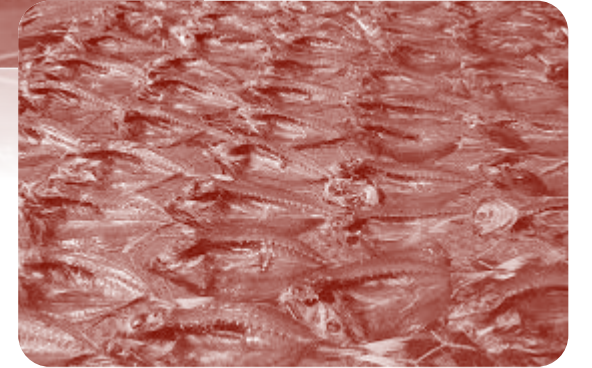
Yapay yöntemler Kuru tuzlama ile kurutma (Klipfisch)

- Kabinde kurutma
- Tünelde kurutma
- Konveyörde kurutma
- Karıştırıcı sistem ile kurutma
- Püskürterek kurutma
- Silindir sistemiyle kurutma
- Vakum kurutma
- Dondurarak kurutma

Kurutulmuş ürün kategorileri

- Sade kurutma (Stockfish)
- Haşlama ve kurutma (Köpek balığı yüzgeci)
- Tuzlama ile kurutma (çiroz)
- Dondurarak kurutma
- Haşlama, kızartma ve kurutma

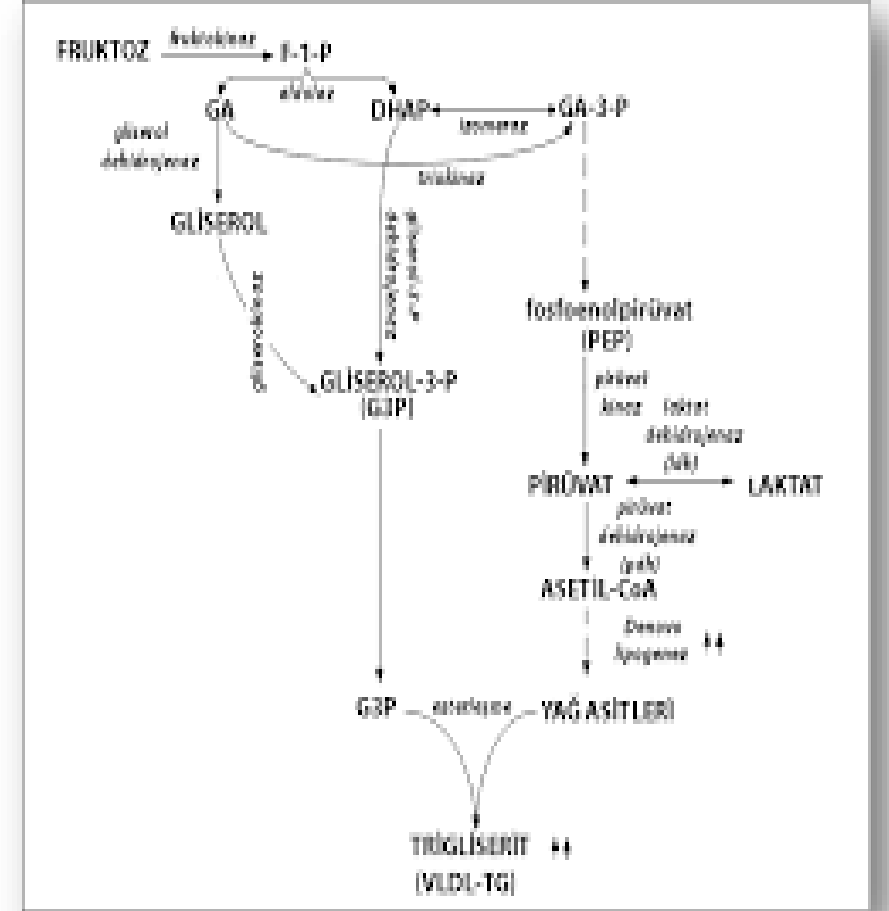
Kurutulmuş ürün kalitesi

- Kimyasal kalite
- Mikrobiyolojik kalite
- Duyusal kalite

Kurutma işlemi sırasında meydana gelen değişimler

- **Fiziksel değişimler**
  - Kitle yoğunluğunda değişimler
  - Kabuk bağlama
  - Kurutulmuş ürünün rehidrasyon yeteneği
- **Kimyasal ve diğer değişimler**
  - Renk esmerleşmesi *Maillard rxn.*
  - Protein denatürasyonu
  - Vitamin kaybı
  - Mikroorganizma faaliyeti (kurutma metoduna bağlı)

Kurutulmuş ürünlerin depolanması ve ambalajlanması

- Su ürünleri de diğer gıda gruplarında olduğu gibi su aktivitesine bağlı olarak depo ömürleri belirlenebilir.
- Su aktivitesi en önemli kriter olduğundan depo ömrünü arttırabilmek için ambalajlamanın optimal düzeyde yapılması gerekir.
- Depolama özel ambalajlar şeklinde yapılmayacaksa veya kısa süreli bir toplu depolama söz konusu ise kuru ve soğuk odalar depo alanı olarak tercih edilmelidir.

